

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

TIEDONANTO PÄÄTÖKSESTÄ

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalouspalvelut antaa 4.5.2020 päätöksen ympäristönsuojelulain (527/2014) 62 §, 64 §, 65 § mukaisesta asiasta.

Hakija: Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry

Asia: Ohjelma nahkiaistoukkien esiintymisen kartoittamiseksi Lapuanjoen alaosalla Uudenkaarlepyyn Stadsforsin voimalaitoksen tarkkailuveloitteeseen liittyen

Päätös on sen ajan kun päätökseen voi hakea oikaisua nähtävänä Uudenkaarlepyyn kaupungin ilmoitustaululla sekä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla.

Päätökseen tyytymätön voi hakea oikaisua valittamalla Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon. Oikaisukirjelmä liitteineen on toimitettava Aluehallintovirastoon viimeistään 19.6.2020. Oikaisunhakua koskevat tarkemmat ohjeet ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta oikaisuvaatimusosoituksesta.

Vaasassa 4.5.2020

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kalatalouspalvelut, Vaasan aluetoimisto
Wolffintie 35, 65101 Vaasa
Kalastusbiologi Markus Leppikorpi puh. 0295 028 590

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
PL 87
68601 Pietarsaari

Päätös kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksymisestä

- ASIA** Ohjelma nahkiaistoukkien esiintymisen kartoittamiseksi Lapuanjoen ala-
osalla Uudenkaarlepyyn Stadsforsin voimalaitoksen tarkkailuvelvoitteeseen liittyen
- HAKIJA** Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry
- ASIAN VIREILLETULO** Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry on 2.1.2020 toimittanut Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rannikon kalatalouspalveluille hyväksyttäväksi ohjelman nahkiaistoukkien esiintymisen kartoittamiseksi Lapuanjoen alaosalla Uudenkaarlepyyn Stadsforsin voimalaitoksen tarkkailuvelvoitteeseen liittyen.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Lapuanjoen alaosalla tehtävä nahkiaisien toukkien esiintymisen kartoitus on Uudenkaarlepyyn voimalaitoksen toimintaan liittyvä erillistarkkailu, josta on annettu velvoite Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksessä nro 17/1983 C (Dnro 62/62-64C 82.6.1983). Nahkiaistoukkakartoitukset on tehty vuosina 2005 (Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijat Oy 2005) ja 2009 (Pöyry 2009). Kartoitukset on tehty Etelä-Pohjanmaan Vesitutkijat Oy:n laatiman ja Pohjanmaan TE-keskuksen hyväksymän (19.7.2005) ohjelman mukaisesti. Kummassakaan kartoituksessa ei ole tavattu yhtään nahkiaistoukkaa. Tarkkailun tuloksettomuuden vuoksi nahkiaisseurannasta laadittiin uusi tarkkailuohjelma, joka korvaa aiemman ohjelman. Nahkiaisseurannan toteutuksesta mainitaan tehtävän erillinen ohjelma Lapuanjoen yhteistarkkailuohjelmassa 2016-2021.

ESITETTY TARKKAILUSUUNNITELMA

Lapuanjoen yhteistarkkailun jaksolla 2016-2021 tehdään selvitys nahkiaisten esiintymisestä Lapuanjoessa voimalaitoksen yläpuolisella jokialueella. Selvityksessä huomioidaan vuoden 2009 kartoituksen raportissa (Pöyry 2009) todetut jatkosuositukset. Selvitys koostuu nahkiaisien toukkille soveltuvien alueiden sekä kutuun soveltuvien alueiden kartoittamisesta (habitaattikartoitus). Lisäksi selvitetään laskeutuvien vaellusikäisten nahkiaisten esiintymistä voimalaitospadon yläpuolella. Selvitys sisältää myös nahkiaisten ylisiirtojen menetelmien tarkastelun ja jatkoehdotuksen.

Voimalaitoksen yläpuolella nahkiaisen toukkia voi esiintyä suvannoissa, joissa on pehmeää sedimenttiä. Habitaattikartoituksen tarkoitus on selvittää joen pohjan soveltuvuutta nahkiaisten toukille. Kartoitus kohdistuu ensisijaisesti ohjelman liitteessä 3 oleviin, 11 kohteeseen. Kartta- ja ilmakuvatarkastelun avulla tarkennetaan tietoja ja sen jälkeen kohde tarkastetaan maastossa. Jos nahkiaisen toukkien elinympäristövaatimusten kannalta sopivan näköistä habitaattia löytyy em. kohteista, käynnistetään varsinainen habitaattikartoitus ja toukkien etsintä. Jos ohjelman liitteen 3 kohteista ei saada habitaattikartoituskohteita, etsitään voimalaitospadon yläpuolisesta Lapuanjoesta ja sen sivuhaaroista lisää hitaasti virtaavia alueita, joista pehmeitä pohjia on mahdollista löytää. Voimalaitoksen alapuolella varakohteena ovat Nälören B ja Nälören A:n (Pöyry Environment 2009) alapuolinen alue sähkölinjan alla. Kasvillisuus (ulpukka, lumme, ahvenvita, kaislikot) voi olla pehmeän pohjan tunnusmerkki. Kartoituksessa hyödynnetään myös paikallisten aluetuntemusta (esim. kalatalousalue) ja aiempien nahkiaisselvitysten havaintoja. Habitaattikartoituksessa keskitytään likomatovaiheen suvantopaikkojen löytämiseen. Tarkastelussa valituilla kohteilla tehdään kairalla (tai lapiolla) paikkaotoksia pohjan laadun toteamiseksi. Jos pohja on näytteenottamiselle liian kovaa (kolme viidestä kairauksesta epäonnistuu), siirrytään toiseen kohteeseen. Jos sopivaa pohjaa löytyy riittävästi (>3/5 kairauksista onnistuu), perustetaan kullakin tutkimusalueella 1-3 uomaan kohtisuorassa olevaa linjaa molemmille rannoille. Linjat sijoitetaan 100–500 m etäisyydelle toisistaan. Linjat kartoitetaan kuten Perhonjoella 1998 (Mäenpää 2002) ja Kokemäenjoella 2010 (Seppälä 2011) tehdyissä habitaattikartoituksessa. Kunkin linjan lähtöpiste valitaan vakiovedenkorkeudelle, jonka määrittämisessä käytetään joen keskialivirtaamaa. Kartoitukset pyritään toteuttamaan kyseisellä virtaamalla. Mikäli virtaama on kartoitushetkellä tätä suurempi, siirtyy linjan aloituspiste vallitsevasta rantaviivasta veden alle lähemmäksi keskiuomaa. Ensimmäinen näytepiste on 10 cm aloituspisteestä ja tätä seuraavat tutkimuspisteet 40, 90, 160, 250 cm ja tämän jälkeen 1 m välein yhden metrin syvyyteen saakka tai uoman yli, jos syvyys on alle 1 m. Linjojen lähtöpisteiden koordinaatit kirjataan muistiin ja linjat valokuvataan. Valokuvat liitetään raportointiin ja kohteista tehdään raporttiin lisäksi yleiskuvaus ja määritetään tutkitun alueen kokonaispinta-ala. Jokaisesta linjan pisteestä otetaan näyte putkella (esim. läpinäkyvällä akryyliputkella, halkaisija 54 mm). Näytteiden oton yhteydessä kirjataan vesisyvyys ja maalaji sekä luokitellaan kohde virtausnopeuden perusteella (järvimäinen, virtasuvanto, niva, koski, jne.). Vesimakrofyytilajit ja peittävyys kirjataan linjan molemmin puolin 50 cm etäisyydeltä siitä. Vesimakrofyytit ilmentävät kasvualustansa pohjan laatua ja stabiilisuutta sekä osaltaan myös vesisyvyyttä.

Jos habitaattikartoituksessa löydetään nahkiaisen toukille soveltuvaa pohjaa, kartoitetaan kohteella nahkiaisen toukkien esiintymistä käyttäen lapiomenetelmää: kohteella tehdään habitaattilinjan viereen yläpuolelle

vesirajasta enintään 1 m syvyydelle ulottuva tutkimuslinja, jolta otetaan lapiolla 10 cm paksuinen pintakerros. Näytteitä otetaan 10 cm välein siten, että mukaan tulee kaksi (500 cm²) näytettä kultakin syvyydsvyöhykkeeltä. Tällöin koko linjan alaksi tulee 1 m². Sedimenttinäytteet seulotaan 0,5 mm seulalla. Kohteilta, joissa toukkia havaitaan, tehdään perusteellisempi selvitys toukkien tiheydestä.

Lisäksi voidaan harkita voimalaitoksen yläpuolisella alueella, sivuhaaroissa tehtävää vaellusikäisten nahkiaisten koepyyntiä kevään suurimman virtauksen aikana aje- eli drift -pyydyksillä. Vastaavaa menetelmää on käytetty esimerkiksi Perhonojoella Kaitforsin voimalaitospadon yläpuolella (Aronsoo ym. 2019). Pyyntialueet sijoittuvat nahkiaisten siirtoalueiden alapuolelle esim. joen sivu-uomiin tai sellaisiin kohtiin pääuomassa, joissa virtaus on käytännön toteutuksen kannalta riittävän alhainen. Pyyntitapahtuvat auringonlaskun ja nousun välisenä aikana, sillä nahkaiset vaeltavat lähinnä öisin. Metamorfoosin juuri läpikäyneet nahkaiset ja pikkunahkaiset erotetaan silmän koon perusteella.

Radiolähettämiä käytetään nykyisin yhä enemmän kalojen kutuvaellusten ja muiden liikkeiden selvittämiseen. Lähettämiä sijoitetaan kalan sisään vatsan kautta tehdyn viillon kautta, joka ommellaan kiinni. Jos habitaattikartoituksessa ei löydy nahkaisia tulisi seuraavalla tarkkailujaksolla pannaostaa radiolähettimien sijoittamiseen ylisirrettäviin nahkaisiin. Näin voitaisiin saada selville lajin kutupaikat Lapuanjoessa Uudenkaarlepyyn padon yläpuolella.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN JA VÄLIVAIHEET

Tarkkailuohjelman nahkiaistoukkien esiintymisen kartoittamiseksi Lapuanjoella on kuulutettu Uudenkaarlepyyn kaupungin ilmoitustaululla 15.1.2020 – 27.2.2020 välisenä aikana. Lisäksi tarkkailuohjelma on ollut kuulutusaikana nähtävillä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla. Ohjelmaesityksestä on ollut mahdollisuus antaa lausunto tai muistutus/mielipide 27.2.2020 mennessä.

LAUSUNNOT

Tarkkailuohjelmasta ei lausuttu.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksyy esitetyn tarkkailuohjelman.

RATKAISUN PERUSTELUT

Toimitettu tarkkailuohjelma antaa ennalta arvioiden riittävät tiedot toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai tarkkailututkimusten aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta. Tämä päätös on voimassa kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 § Hallintolaki (434/2003)
KÄSITTELYMAKSU	3h á 80 €, yhteensä 240 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelemaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 1372/2018. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.
MUUTOKSENHAKU	Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä.
	 Markus Leppikorpi Kalastubiologi
LIITTEET	Päätöstä ja maksua koskevat oikaisuvaatimusosoitukset Ohjelma nahkiaistoukkien esiintymisen kartoittamiseksi Lapuanjoen alaosalla Uudenkaarlepyyn Stadsforsin voimalaitoksen tarkkailuvelvoitteen liittyen
JAKELU	Päätös hakijalle
TIEDOKSI	Päätösjäljennös: Uudenkaarlepyyn kaupunki Pohjoisen Rannikko-Pohjanmaan kalatalousalue Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ilmoittaminen päätöksestä: Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Uudenkaarlepyyn kaupungin ilmoitustaululla.

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS PÄÄTÖKSESTÄ

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen **oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta**. Asian käsittelystä perittävistä maksusta haetaan oikaisua samassa järjestyksessä kuin pääasiassa.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot:

Käyntiosoite: Wolffintie 35
Postiosoite: PL 200, 65101 Vaasa
Puhelin: 0295 018 450 (vaihe)
Telefax: 06 317 4817
Sähköposti: kirjaamo.lansi@avi.fi
Aukioloaika: kello 8.00 – 16.15

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava **Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä**.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa ei antopäivää oteta lukuun. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, oikaisuvaatimusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Oikaisuvaatimuskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin oikaisuvaatimuskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se on perillä viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aluehallintoviraston aukioloajan päättymistä. Postittaminen tai toimittaminen lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän vastuulla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- Päätös, johon oikaisua haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon oikaisua haetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos aluehallintovirasto niin määrää.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto perii asian käsittelystä oikaisuvaatimuksen tekijältä käsittelymaksun.

ANVISNING FÖR HUR MAN BEGÄR OMRÖVNING I ETT BESLUT

Den som är missnöjd med detta beslut kan begära **omprövning** av det hos **Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland**. Omprövning av behandlingsavgiften söks i samma ordning som i det huvudsakliga ärendet.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands kontaktinformation:

Besöksadress: Wolffskavägen 35
Postadress: PB 200, 65101 VASA
Telefon: 0295 018 450 (växel)
Telefax: 06 317 4817
E-post: registratur.vastra@rfv.fi
Öppethållningstider: kl. 8.00–16.15

Omprövningsbegäran görs skriftligen. Omprövningsbegäran ska tillställas **Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland inom trettio (30) dagar från den dag då beslutet gavs**. När tidsfristen för omprövningsbegäran räknas ut, ska den dag då beslutet gavs inte medräknas. Om den sista dagen av tidsfristen för omprövningsbegäran infaller på en helgdag, en lördag, självständighetsdagen, första maj, julafton eller midsommarafton, omfattar tidsfristen för omprövningsbegäran ännu följande vardag.

Omprövningsbegäran kan inlämnas personligen, skickas med posten, e-post eller genom bud. Till posten ska omprövningsbegäran inlämnas i så god tid att den är framme vid regionförvaltningsverket senast den sista dagen av tidsfristen för omprövningsbegäran innan ämbetsverket stänger. Postning eller sändning med bud sker på avsändarens ansvar. En omprövningsbegäran som framförs elektroniskt (fax eller e-post) ska levereras så att den finns tillgänglig i mottagningsapparaturen eller i datasystemet den sista dagen av tidsfristen före tjänstetidens utgång.

I omprövningsbegäran ska anges

- det beslut som omprövningsbegäran gäller,
- till vilka delar omprövning begärs och vilka ändringar som yrkas i beslutet,
- de grunder på vilka omprövning begärs,
- namnet på och hemkommunen för den som begär omprövning,
- postadress och telefonnummer under vilka meddelanden i ärendet kan tillställas den som begär omprövning.

Om talan för den som begär omprövning förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har upprättat omprövningsbegäran, ska i omprövningsbegäran även uppges namn på och hemkommun för denna person. Den som begär omprövning, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna omprövningsbegäran.

Till omprövningsbegäran ska fogas

- det beslut som omprövningsbegäran gäller, i original eller som kopia
- de handlingar som den som begär omprövning åberopar till stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till omprövningsbegäran. En advokat och ett allmänt rättsbiträde ska emellertid förete fullmakt endast om regionförvaltningsverket bestämmer så.

För behandlingen av ärendet tar Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland ut en avgift av den som begär omprövningen.